

ELFSTEDENTOCHT I

“EEN JONGENS DROOM DIE WERKELIJKHEID WERD”

Na elf jaar is het eindelijk weer zover: de 15e elfstedentocht. Met alle ervaringen opgedaan in vijf alternatieve elfstedentochten, elfmerentochten, Oldambtrit, de Ijsselmeertocht enz., en nog met de fietstocht van afgelopen zomer Oisterwijk-Wenen van 1500 kilometer in 10 dagen als voorbereiding was ik er conditioneel klaar voor.

Als rijdend lid met startnummer 19700 mocht in om 9.00 uur vertrekken uit de “kooi” van de voormalige Frieslandhal. Na 15 minuten kwam ik op de Zwette haven, tot mijn schrik lag daar het ijs vol met opgelopen zand, dus ben ik zo ver mogelijk naar de voorste bank gelopen om daar mijn schaatsen onder te binden zodat ik niet deze 200 kilometer met botte schaatsen hoefde te beginnen. Mijn idee was om met zo weinig mogelijk energie zo snel mogelijk te rijden zolang het licht was, omdat ik nog uren in het donker moest rijden en daar tellen de kilometers dubbel zo zwaar. In het begin ging het prima. De wind in de rug op prachtig inktzwart ijs alleen maar glijden over het oeverloos Slotermeer. Dit was de sportdag van mijn leven. Fantastisch !!! Om 12.00 uur passeerde ik al Stavoren, toen “naar boven” met windkracht 6 op kop. Dan snel aansluiten bij groepjes die voor mijn gevoel het juiste tempo rijden. Hier kwam ik Steve tegen. Na Hindelopen verloor ik hem uit het oog. Voor Bolsward zal ik nog een bekende: Jan van de Wiel. Na wat gedronken te hebben gingen we op weg naar Harlingen. Vlak daarvoor raakte we elkaar kwijt. Nu moest ik opletten, mijn vrouw Annie stond in Harlingen. Maar waar ??? Gelukkig was ze zo wijs om bij het stempelhokje te gaan staan. Na deze stimulans op naar Franeker Alles ging prima. Dan in het donker door “de hel van het noorden”. De smalle Blikvaart waar toch veel valpartijen ontstonden in het pikke-donker. Hier had ik veel plezier van mijn koplamp en mijn heldere ski-bril. Af en toe werd de baan bijgelicht door auto's en tractoren. In het donker riepen mensen hoeveel kilometer het nog was naar Bartlehiem, dat was wel prettig. Daar was ik om ongeveer 20.00 uur. Nu was het nog een kwestie van Dokkum halen waar ik rond 21.00 uur was. Hier maakte ik mijn eerste valpartij mee. Midden in Dokkum Arena door het juichende publiek voel je niets meer. Na hier het friese volkslied aangehoord te hebben ben ik rustig naar de Bonke gereden waar ik om 22.30 uur arriveerde in de op-vier-na zwaarste elfstedentocht, die ik in goede conditie volbracht heb. EEN DROOM IS UITGEKOMEN!!

Bonnie Strik
Een Elfstedentochtrijder

ELFSTEDENTOCHT II

DE VIJFTIENDE ELFSTEDENTOCHT

Velen hielden het voor onmogelijk, maar 4 januari werd toch de Tocht der Tochten geschaatst. En hoe?? Een gestroomlijnde organisatie zonder enige wanklank. Het dan dus toch nog..... Mijn voorbereiding was dan wel niet optimaal, te weinig kilometers in de benen. Maar ik vertrouwde op de ervaring van de afgelopen 10 jaar, de tocht toch tot een goed einde te brengen. Zoveel mogelijk kilometers maken voor het donker wordt, dat was mijn taktiek want, na Bolsward begint voor mijn gevoel de Tocht pas echt.

Met startnummer 19363 was ik om 9.00 uur vertrokken uit de Frieslandhal- 1900 meter hardlopen naar de Zwette. Schaatsen aan, van de wind af heerlijk technisch schaatsen, glijdend naar Sneek, het gaat vanzelf. Op het Slotermeer werd pas echt gas gegeven, toch opletten, geconcentreerd blijven schaatsen, want er zaten verradelijke stukken in. Op tijd eten en drinken, soms een paar minuten aan de kant, dan weer schaatsend. Vooral in elke plaats waar gestempeld wordt genieten van de saamhorigheid en vreugde van mensen. Prachtig om naar te kijken, onvergetelijk! Maar dan komt de hel van het Noorden. We waren gewaarschuwd van Franeker naar Dokkum was wel het zwaarste traject. Tegen de felle wind; in het donker schaatsen, ieder voor zich, maar toch elkaar helpend door de kop over te nemen. We moesten verder. Er kwam geen einde aan, slecht ijs, veel scheuren, valpartijen, je kreeg je niet meer warm geschaatst. Afzien, elkaar moed inspreken, doorgaan, het publiek schreeuwde je vooruit. Eindelijk Dokkum, wat een feest, het was net alsof je een stadion binnen reed. Fantastisch, al die mensen die er ook voor jou zaten. Ik ben op een bankje gaan zitten rondkijken, genieten, me voorgenomen dit mag ik nooit meer vergeten. Als je Dokkum haalt, dan haal je ook Leeuwarden. Daar was ik nog niet zo zeker van. De kunst was overeind te blijven en de boel heel te houden. Dat lukte uiteindelijk heel behoorlijk. 10 kilometer voor Leeuwarden viel ik voor de 1e keer, doordat ik volledig gedesoriënteerd raakte in de pikke donkerte. Het was gelukkig een zachte landing in een sneeuwrand. Om 21.45 uur passeerde ik de finish, met de kreet HEBBES. Mijn 3e kruisje is binnen. Ik was voldaan, moe, maar zeker niet total loss. Met de hartelijke dank aan familie de Groot voor het voortreffelijke logeeradres.

Jan van de Wiel

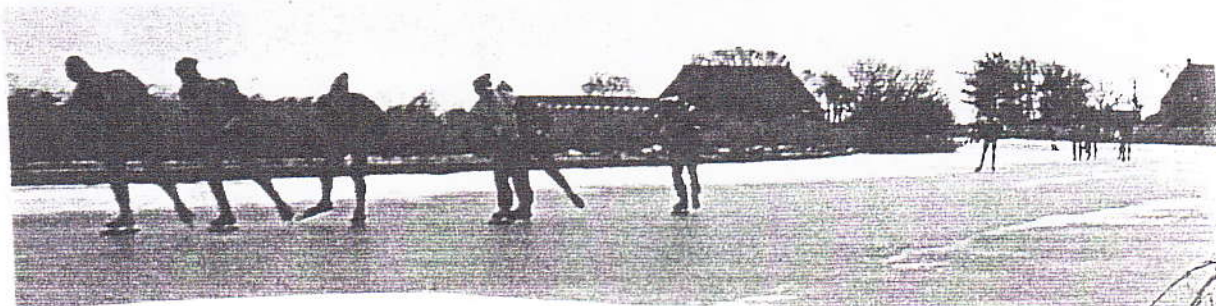

Jan v.d. Wiel en Bonnie Strik

ELFSTEDENTOCHT III

Zaterdagmiddag 28 december was ik met mijn kinderen even aan het schaatsen op het Kolkven. Een collega komt naar me toe ; weet je het al? Volgende week zaterdag! Ik geloofde er niets van maar schrok me wild! Dan al? Dus de volgende ochtend om 8 uur weg; met Jaap de Groot en Rob Bots naar Nieuwkoop. Eerst sneeuw, later zelfs regen. Ongeveer 80 km redelijk doorgeschaatst. Toch behoorlijk moe. S'middags op nieuwjaarsdag na een korte nachtrust wegens dienst nog ongeveer 60km geschaatst op de ijzeren man. Dat ging lekker, maar zou het genoeg zijn? Heel bewust kleren uitgeprobeerd; had het net iets te koud en toch weer een natte rug. Een dag later het grote nieuws; inderdaad zaterdag. Snel alles organiseren. Een collega belde en bood spontaan waarneming aan voor vrijdagmiddag. Verder schaatsen slijpen, bivakmuts lenen, kleren in orde maken (zeemleer!). Een collega gebeld in Leeuwarden; we waren van harte welkom. Vrijdagmiddag om 1200 weg; eerst naar de Meern alwaar ik had afgesproken met grote vriend Pieter Dekker uit Rotterdam. In onze jeugd(!) hebben we samen heel wat wedstrijden gezeild. Nu na 11 jaar weer samen naar "Ljouwert". Gast-gezin snel gevonden, heel gezellig. Dan op naar de inschrijving. T-shirtjes en haarbanden gekocht voor de kinderen. Nog even de stad door fietsen; berekend. Dan s'avonds koolhydraten stapelen en vroeg naar bed. Op de tochtige zolderkamer pal op het noord-oosten bleef mijn hartslag net zo snel als de wind hard was! Wat een nacht. Om 5.30 uur eindelijk een goede reden om op te staan; mooie TV-beelden. Besluit toch maar geen rugzak mee te nemen. Wel tot het laatst twijfel over de juiste kleren. Hoe voelt een gevoelstemperatuur van -25 graden? Ik weet het niet. Dan eindelijk mogen we los. Op een drafje naar de "Zwette". Voel me nu al moe, maar reken op mijn dieselachtige constitutie. Het ijs is schitterend. Er zijn al veel mensen op de been. Sneek, IJlst, Sloten; het gaat lekker hard. Op weg naar Balk op het Sloterveer enorme smak gemaakt op li-schouder; ook mijn li-knie kreeg een tik. Opletten! De Luts was erg slecht; later werd het ijs weer beter. Dan Stavoren; hier begint de 15-de Elfstedentocht pas echt. In Hindelopen staan mijn vrouw Mayke en een paar vrienden; hardstikke leuk!

Ze zijn s'ochtends om 6.15 uur uit Oisterwijk vertrokken en hebben zelfs de wedstrijdrijders nog gezien. Chocodemelk, kracht drank en krentebollen; even uitpuffen. Ik zie dat ze een beetje schrikken van mijn gezicht. Ik voel me ook niet geweldig. Waarschijnlijk toch te warm gekleed. Na 10 minuten weer verder. Het publiek wordt steeds enthousiaster. Door Workum en dan Bolsward. 100 km zit erop. Naar Harlingen was het "halve wind", dat ging lekker. Helaas weer hard gevallen op zelfde schouder. Stil staan in het weiland heeft geen zin; daar krijg je het koud van. Waarom heb ik mijn toernoren waar ik twee Elfstedentochten zonder een keer te vallen probleemloos op uit reed ingeruild voor de mooie hoge Vikings waar ik nu op sta? Gelukkig lukt het me dit soort nutteloze gedachtespinsels snel uit mijn grijze cellen te bannen. In Franeker fantastisch publiek. Drink een paar bekers

chocolademelk en eet wat repen. Dan op weg naar Bartlehiem. Langzaam wordt het donker. Het ijs is goed, ik zit in een goed groepje en krijg voor het eerst het gevoel dat ik de tocht kan uitrijden. De skibril gaat af en de stofbril, gekregen van mijn "sponsor" de Fa. Matheijssen, gaat op. Deze voldoet perfect! Beetje dieper zitten, achterop staan en blijven "glijen". In het donker schaatsen heeft iets extra's. Het is oppassen voor regelmatig vallende schaatsters. Als ze nog geluid maken schaatst iedereen door. Het laatste stuk naar Bartlehiem zeer slecht ijs. Probeer schuin achter een schaatser met lamp op de been te blijven. Eindelijk zie ik de TV-lichtmasten bij Bartlehiem. Even een aangereikt blikje cola opdrinken, een reep eten en kennismaken met Erica Terpstra en het rayonhoofd van Bartlehiem; onze held de Heer Zijlstra! Iedereen maakt een praatje en spreekt je moed in voor het laatste stuk tegen de wind in naar Dokkum. Het ijs op de Dokkumer Ee is prachtig. Eerst Birdaard na 4 km; dan nog 8km naar Dokkum. Het is ongeveer 20.30 uur.

Een helicopter vliegt laag over en schijnt een fel licht over het ijs. Een prachtig gezicht.

Het is opvallend, dat de schaatsters onderling nauwelijks praten. Iedereen is natuurlijk dik ingepakt, de wind fluit en het is aardedonker. Dit in tegenstelling tot de schaatsters aan de andere kant van de Dokkumer Ee, die als een speer langskomen en wel geluid maken. Dan Dokkum! Langzaam wordt het geluid harder en ineens ben je er. Wat een arena, wat een gejuich. Hoezo moe? Zwaaien, stempelen, een praatje maken, erwtensoep en genieten. De Dokkumer "wave" zal ik me nog lang herinneren.

Het is 21.15 uur en ik weet nog van de vorige keren dat het na de finish echt afgelopen is; dan verlang je alleen nog maar naar een warm bad. Dus ik neem de langste pauze van de dag en vertrek weer zwaaiend richting Leeuwarden. Ik voel me prima en rijdt hard voor een motor met zijspan uit, die vlak achter me zit. Dan geeft hij nog meer gas, haalt me in en verdwijnt. Weg licht! Remmen! Voorzichtig nu. Her en der vallen schaatsters. Veel snelheid is nu echt gevaarlijk. Nu zwaaiend door Birdaard en door Bartlehiem; het stuk naar Oudkerk is nog even bikkelen. Er is daar zelfs nog een geheime stempelpost. Dan op naar de lichten in de verte; de Bonkevaart! Toch nog energie voor een eindsprint. Kom om 22.45 uur binnen. Dik 14,5 uur geschaatst. Mijn derde kruisje is binnen.

Willem Schopman

vlnr. Jaap de Groot, Willem Schopman, Rob Bots

ELFSTEDENTOCHT IV

Mijn Elfsteden-belevenissen als toeschouwer

In dit clubblad vertellen enkele clubleden over hun ervaringen tijdens de Elfstedentocht 1997. Ook voor het publiek (waaronder ondergetekende) betekende de Elfstedentocht een onvergetelijke dag. Het begon op 1 januari 1997 toen bekend werd dat de Elfstedentocht verreden zou worden. De Elfstedenkoorts sloeg meteen toe in huize Schepens want John was als potentiële deelnemer ingeloot. Nadat op 2 januari de datum voor de tocht (4 januari) bekend werd gemaakt, begonnen de echte voorbereidingen: snipperdag aanvragen, hotel boeken in Friesland, inkopen doen en tas pakken. De telefoon stond thuis roodgloeiend. Familie en bekenden belden om John succes toe te wensen. De zenuwen sloegen toe: hoe zou het John vergaan op het Friese ijs in de extreme kou en met de straffe wind die voorspeld werden; maar ook, hoe zou ik het redden, want ik zou in m'n eentje John tijdens zijn tocht volgen. Zou ik alle plaatsen met de auto kunnen bereiken, want de politie waarschuwde voor files en afsluiting van vele wegen. Op 3 januari vertrokken we naar Friesland. In heel Friesland heerste een Elfstedensfeer. We raakten in de stemming. 's Avonds maakte ik met John mijn reisschema. Van Leeuwarden zou ik naar Sloten rijden, dan naar Bolsward en Franeker en ten slotte terug naar Leeuwarden naar de Bonkevaart. Ondanks alle spanning en opwindning voor de dag die komen ging, hadden we een prima nachtrust. Op 4 januari ging om 05.00 uur de wekker. Evenals John moest ik me ook goed voorbereiden op de tocht der tochten: vele laagjes warme kleding, snowboots, een warme muts en vaseline op het gezicht. Na een stevig ontbijt vertrokken we richting Leeuwarden naar het FEC waar de rijders zich in de veemarkthallen moesten verzamelen. Na John veel succes te hebben gewenst, kocht ik nog enkele souvenirs in het FEC en ging ik op weg naar Sloten. Van file was absoluut geen sprake; de weg was uitgestorven, iedereen zat voor de TV naar de wedstrijd te kijken. Zonder problemen bereikte ik Sloten waar het een enorm feest was. Ik stond nog maar net een paar minuten bij de molen waar ik met John had afgesproken, toen ik tot mijn verrassing Steve zag, even later gevolgd door Jan en Bonnie. John was een uur later gestart, dus ik wist dat ik hem nog niet hoefde te verwachten. Toch bleef ik gespannen naar het ijs en de rijders kijken, bang om John te missen. Het was leuk om langs de kant te staan en de toerrijders aan te moedigen. Toeschouwers beginnen spontaan een praatje met je en schaatsers vragen je hulp: afpellen van bananen en blikjes uit rugzakken halen. Precies een uur later kwam John eraan; het ging goed met hem en ik kon zien dat hij met volle teugen genoot. Hij had 40 km gereden.

Na Sloten vertrok ik naar Bolsward dat ik ook zonder problemen bereikte. Op de kades en bruggen stond een dansende en feestende mensenmassa. Ik had met John bij de stempelpost afgesproken en nadat ik over een hek was geklommen, bemachtigde ik een overzichtelijk plekje waar ik alle rijders goed kon zien. Ook hier zag ik Steve, Jan en Bonnie weer. Een uurtje later kwam John; het ging nog steeds goed met hem, hij was nu op de helft, van kou had hij geen last. Gerustgesteld ging ik op weg naar Franeker. Daar was het zo vreselijk druk, dat ik met veel moeite een plaatsje aan het ijs kon bemachtigen. Ik dacht een prima plekje veroverd te hebben, tegenover de stempelpost, dus John zou ik daar niet kunnen missen. Na weer de mannen van de club gezien te hebben, zag ik na een uur John arriveren. Het was intussen donker en ik was heel benieuwd hoe hij zich voelde. Juist voordat John arriveerde kwam een blaaskapel naast me staan. Toen John kwam aanrijden heb ik luidkeels zijn naam geroepen en heb ik als een gek staan zwaaien. Ook de mensen naast me hielpen mee en riepen zijn naam, maar John hoorde ons door de muziek niet. Ik zag hem om zich heen kijken maar hij zag me niet. Het was moeilijk om op het ijs te komen want de politie hield iedereen tegen. Op een gegeven ogenblik heb ik toch de stoute schoenen aangetrokken en ben ik over het hek geklommen, maar het was te laat, John was al weg. Ik had hem gemist en daar baalde ik zo van dat de tranen me in de ogen sprongen. Ik had zo graag gehoord hoe het in het donker met hem ging, of hij zich goed voelde; misschien had hij nu juist extra behoefte om een bekend gezicht te zien. Onderweg naar Leeuwarden kruiste de weg het traject van de tocht. Ik heb de auto langs de kant gezet; met de koplampen van een paar auto's van toeschouwers die op een familielid stonden te wachten werd een stukje van het ijs schaars verlicht. Vreselijk: het was aartsdonker, geen maanlicht, koud en er stond een snijdende wind die de rijders op kop hadden. Toen ik daar stond, besepte ik wat de rijders moesten doorstaan. Ik zag ze uit het donker aankomen, met of zonder lampje en zag ze daarna weer in het donker verdwijnen. Grote bewondering had ik voor het doorzettingsvermogen en moed van deze mannen en enkele vrouwen, maar tegelijkertijd werd ik ook ongerust, want schaatsen in het donker is niet zonder gevaar. Na een lange file bij Leeuwarden kwam ik

eindelijk in het FEC aan waar ik mijn moeder belde die als contactpunt voor John en mij fungeerde. Als er wat mis zou zijn, zouden wij met haar contact opnemen. John had niet gebeld, dus hij was niet uitgevallen. In het FEC arriveerden de schaatsers die de tocht al dan niet volbracht hadden; sommige toerrijders redelijk fit, anderen uitgeput, sommigen met wonden aan het hoofd en blessures aan benen en armen. Bij het FEC pakte ik de pendelbus naar de Bonkevaart. Het was intussen 21.00 uur en op de Bonkevaart belde ik nogmaals naar mijn moeder, maar nog steeds geen bericht van John. Ook hier vierde het publiek feest en werden alle toerrijders toegejuicht. Ik had mij net aan de kant geïnstalleerd toen ik John al zag. Samen met een buurvrouw heb ik zijn naam uit volle borst geroepen zodat hij mij zou zien in de mensenmassa. Gezien het tijdstip wist ik dat hij niet de gehele afstand geschaatst kon hebben. Ik was erg opgelucht toen ik zag dat hij nog heelhuids en, ondanks de afgelegde afstand van 176 km, opmerkelijk fit was. Supertrots was ik op hem en op zijn verstandige beslissing om bij Barthlehiem niet meer naar Dokkum te rijden maar rechtstreeks naar Leeuwarden, ondanks de voldoende tijd en conditie die hem geresteed zouden hebben om de tocht te voltooien. Nog even zijn we daarna naar het FEC geweest om wat souvenirs te kopen en om de familie telefonisch op de hoogte te brengen. Ook zij hadden de gehele dag in spanning voor de TV gezeten in de hoop een glimp van John op te vangen. Daarna keerden we terug naar ons hotel waar we genoten van een warm bad, onze ervaringen uitwisselden en de laatste NOS-beelden op TV zagen. De volgende dag keerden we terug naar Moergestel. Het was in Friesland een stralende, windstille dag met veel zon; een grote tegenstelling met de barre omstandigheden van een dag tevoren. Nog dagen en weken daarna praatten we met familie en kennissen over onze belevenissen. We verzamelen videobanden, boeken, krantenartikelen e.d. om zo lang mogelijk de sfeer en herinnering aan de tocht te kunnen vasthouden. Het was een onvergetelijke ervaring.

Mijn felicitaties aan alle leden die op 4 januari de Elfstedentocht hebben gereden en aan de leden die op eigen houtje op vrijdag 3 januari naar Friesland gingen om de tocht daar ook onder zeer moeilijke omstandigheden geheel of gedeeltelijk te schaatsen. Een geweldige prestatie!

Angelique Schepens

John Schepens bij de Frieslandhallen

ELFSTEDENTOCHT V

FANS VAN PIET KLEINE

Een dag voordat de elfstedentocht officieel was uitgeschreven waagden wij het met 7 mannen van "De Vennen" om ook de **TOCHT DER TOCHTEN** te gaan rijden. Om 3.00 uur 's-nachts stonden we op om in alle vroegte in Leeuwarden te kunnen starten. Om 7.45 uur stonden we op het ijs. Met windkracht 7 in de rug, ging het richting Sneek. Onderweg passeerden we al snel enkele andere Vennenbroeders, Jaap de Groot en Rob Bots. Na al het moois van Sneek ging het richting Sloten. Om daar te komen moesten we het Slotermeer oversteken. Als je hier alleen het Kolkven en de Ijzeren Man gewend bent is dit een plas om op te verdwalen. Maar goed dat Tjeu er bij was als gids. Even tijd om in Sloten een ZOPIE te pakken, want er moest al even gerust worden. Te hard vertrokken misschien? Jammer...er was geen koffie, dan maar chocomel en snel richting Balk en Staveren. Eén van de slechtste stukken ijs op de route. In Staveren werd de drang naar koffie sommigen te groot dus van het ijs af. Na enkele koppen genuttigd te hebben in een restaurant, onder toezicht van het **VROUWTJE VAN STAVOREN** toch maar weer verder na tot nu toe 66 kilometer wind mee te hebben gehad. Het ergste zou nu gaan komen, 108 km wind tegen tot Dokkum toe. Toen we buiten kwamen konden we daar nog even niet aan denken want Omroep Friesland was ons aan het filmen. Beelden die 's-middags werden uitgezonden.

VENNENBROEDERS OP OMROEP FRIESLAND

Dank zij goed kopwerk van vooral Marcel konden we wennen aan de wel zeer sterke wind en na zo'n 50 km wind tegen begonnen we in Harlingen hier en daar al twijfels binnen de groep boven te komen. Na Harlingen nog 60 km wind tegen, waarvan een groot deel in het donker. Na Franeker zonder afwisseling in de dorpjes, geen huizen, geen straatlampen, geen hand voor ogen, alleen maar vlaktes en wind tegen. Om volledig gedesoriëteerd van te raken.

Van de 7 man waarmee we vertrokken waren, bleven alleen Leo Vaes en ondergetekende over om de **TOCHT DER TOCHTEN** uit te rijden. Niet nadat we eerst onderweg nog uitgebreid aan de soep hadden gezeten. Ons eerste doel was het zoeken van enkele nieuwe makkers om dat hele stuk mee te overbruggen. We haalden er een aantal in en zo konden we met enkele limburgers en een paar man uit Drachten, richting Dokkum. Ikzelf had toen het moeilijkste moment al een paar keer gehad. Het grootste motief om door te gaan??? **IK ZOU HIER NOOIT MEER TERUG KOMEN, DUS VANDAAG MOEST HET GEBEUREN...ALLES OF NIETS !!!!**

"Franeker een stad om terug te komen"

Rond 18.45 uur waren we in Dokkum, met een ontzettende behoefte aan een hartige hap, dus de schaatsen uit, schoenen aan en de stad in om te eten.

Tegen 20.00 uur stonden we weer terug op het ijs om met nieuwe energie richting Leeuwarden te snellen.

Na onderweg bij Oudkerk nog even te zijn vergezeld door enkele jeugdige schaatsers, kwamen we om 20.45 uur op de Bonkevaart aan. Welkom geheten door vele, reeds aanwezige belangstellenden.

Gezien de snelheid in dit laatste stuk was er met onze condities niets mis en kunnen we terug zien op weer een unieke ervaring.

Achteraf voor herhaling vatbaar. Zeker met een maat als Leo in de buurt en zeker ook na een dag lekker lui voor de T.V. te hebben genoten van o.a. PIET KLEINE.

Weliswaar zonder kruisje, maar had ook hij niet een prachtige prestatie neergezet?

MAATJE BEDANKT!!!!!!!

Ton Denissen

Ijsmeester Leo Vaes tijdens het opspuiten van kinderijsbaan D'n Donk

ELFSTEDENTOCHT VI

MIJN TIENSTEDENTOCHT

Begin december 1996 ontving ik de brief met het bericht dat ik was ingeloot voor een eventuele Elfstedentocht in de winter 1996/1997. Vervolgens heb ik deze brief goed weggelegd met de gedachte "er zal toch geen tocht komen". Ook toen het op nieuwjaarsdag 1997 ongeveer een week flink gevoren had, geloofde ik nog niet in het doorgaan van de tocht der tochten. Toch werd op deze gedenkwaardige nieuwjaarsdag aangekondigd dat de tocht op zeer korte termijn zeker zou doorgaan. Bij het horen van dit bericht maakte een lichte paniek zich van mij meester. Gelukkig kon ik die zelfde avond nog even bij Sjef van den Meijdenberg langs komen, die mij over zijn ervaringen in de Elfstedentocht van 1986 vertelde. Van Sjef kreeg ik tips m.b.t. voeding, kleding en organisatie. Toen op donderdag 2 januari bekend gemaakt werd dat de tocht reeds op zaterdag 4 januari gehouden zou worden, was ik op mijn werk. Aangezien ik dus op vrijdag een ongeplande snipperdag nodig had om naar Friesland af te reizen, zou ik op deze donderdag een rapport moeten afronden waarvoor ik eigenlijk 2 dagen gepland had. Maar met wat overwerk lukte het om het bewuste rapport die dag af te ronden, zodat ik me vanaf dat moment helemaal op mijn Elfstedentocht kon concentreren. Angelique had intussen een hotel in het plaatsje Akkrum gereserveerd. Tevens had zij gezorgd voor de benodigde voedingsmiddelen en allerlei middelen die mij tegen de voorspelde kou zouden moeten beschermen. Op vrijdagochtend regelde ik nog een paar stukken schuimrubber, om knie- en heupbeschermers van te maken. Vervolgens vertrokken we rond 11.00 uur richting Friesland. Bij de inschrijving in het Frisian Expo Centre (F.E.C.) was het een drukte van jewelste. Na een dubbele paspoortcontrole kreeg ik uiteindelijk mijn stempelkaart, een oranje mouwband en de laatste informatie. Ik bleek tot de blauwe groep potentiële deelnemers te behoren, hetgeen betekende dat ik pas om 10.30 uur zou mogen starten. Na een T-shirt met de tekst "Wolst myn krúske ek sjen?" te hebben gekocht (voor het geval dat ik de tocht ondanks de late starttijd zou uitrijden), gingen we naar ons hotel. Na een speciaal op schaatsers afgestemd diner (spaghetti) en wat TV (voorbeschouwingen Elfstedentocht) kijken gingen we op tijd slapen. Er zou immers een zware dag volgen.

Ondanks mijn late starttijd stonden we de volgende ochtend om 5.00 uur op en keken op TV naar de start van de wedstrijdrijders. Na een stevig ontbijt (muesli en krentenbrood) kon het aantrekken van de schaatskleding beginnen. Thermisch ondergoed, zeemleren lappen, schuimrubberen knie- en heupstukken, en verschillende laagjes kleding zouden mij moeten beschermen tegen de koude wind en eventuele valpartijen. Vervolgens bracht Angelique mij naar de starttent bij het F.E.C., waarna zij naar Sloten reed. Hier zouden we nl. proberen om elkaar voor de eerste keer te ontmoeten. In de starttent bleek dat er een voorsprong op het startschema was opgebouwd, waardoor mijn startgroep om 9.50 uur kon vertrekken. Ik had me voorgenomen om tijdens de 2 km van de starttent naar het ijs van de Zwette goed warm te lopen. Vele andere schaatsers dachten hier echter anders over. Zij besloten te gaan wandelen waardoor zij de weg blokkeerden voor schaatsers die wel snel op het ijs wilden zijn. Hierdoor kon ik pas om 10.20 uur aan het schaatsgedeelte van mijn eerste Elfstedentocht beginnen.

Het eerste gedeelte over de Zwette en de Sneekertrekvaart ging letterlijk en figuurlijk voor de wind. Ik had nog geen behoefte om in een groep te schaatsen. Op het perfecte glij-ijs en met de wind in de rug, wilde ik zelf het ijs en alles wat er verder gebeurde goed kunnen zien. Vooral bij bruggen stonden veel mensen die de schaatsers aanmoedigden. Ik genoot met volle teugen en probeerde zo veel mogelijk spandoeken te lezen (o.a. "kom op jongens, het is maar 1 rondje"). Midden in een weiland zat een jongetje in een zelfgemaakt tentje met zijn drumstel het schaatsritme aan te geven. Al snel had ik de eerste stempelpost net voor Sneek bereikt. Hier hoorde ik een schaatser zeggen dat hij over zijn dooie punt heen was. Deze schaatser heb ik daarna niet meer gezien. In Sneek (22 km) moesten een paar lastige kluunplaatsen genomen worden. Tijdens het lopen over de harde planken voelde ik de blaas op mijn rechterschoet die ik toch zo zorgvuldig met 2nd skin had afgeplakt. Bij de eerste kluunplaats nam ik een kopje lauwwater aan van een tweetal Sneekse meisjes. Ongetwijfeld hebben zeer vele schaatsers uit dit zelfde kopje gedronken, maar aan hygiëne denk je niet als je dorst hebt. 4 km na Sneek had ik mijn tweede stempel (IJlst) al te pakken. Dat schiet zo goed op dacht ik. Via Woudsend werd het Slotermeer bereikt en kon ik de volgende stempelplaats reeds in de verte zien liggen. Op het Slotermeer moest een stukje tegen de wind in geschaatst worden, waardoor ik me bewust werd wat me nog te wachten stond. Om 11.49 uur werd mijn kaart bij Sloten afgestempeld. Dit betekende dat ik 40 km in anderhalf uur schaatsen had afgelegd. Juist voor het binnenrijden van het plaatsje Sloten moest nog een zeer lage brug genomen worden. Ik zag dat een andere schaatser viel doordat hij met zijn rugzak achter de brug bleef hangen. Ik besloot geen risico te nemen en onder de brug door te kruipen. Bij de molen in Sloten stond Angelique op me te wachten en nam ik mijn eerste pauze. Terwijl ik een krentenbol at (tijdens het schaatsen had ik al een mueslireep en wat gedroogd fruit gegeten) vertelde Angelique dat zij ook Steve Nieuwenhuis, Bonnie Strik en Jan vd Wiel had gezien. Zij reden ongeveer een uur voor mij uit. Vervolgens ging Angelique richting Bolsward waar wij elkaar voor de tweede maal zouden ontmoeten. Ik schaatste rustig door het centrum van Sloten om optimaal van de juichende mensenmassa en de muziek te kunnen genieten. Vervolgens bereikte ik via het Slotermeer het plaatsje Balk, waar de eerste Geheime Controle plaats vond. Deze Geheime Controles waren toegevoegd aan de bekende 11 stempelplaatsen om te voorkomen dat rijders stukken op een andere wijze dan schaatsend afleggen. Na Balk waaide ik over de Luts richting Stavoren. In het ijs van de Luts

bevonden zich echter lengtescheuren die, bij de hoge snelheid als gevolg van de rugwind, zeer gevaarlijk waren. Ik kwam hier voor het eerst ten val, maar dankzij mijn kniebeschermers zonder pijnlijke gevolgen. Ik vroeg me af hoe de wedstrijdschaatsers, die hier nog steeds in het donker hadden gereden, dit gevaarlijke stuk overleefd zouden hebben. Tijdens een korte theepauze vernam ik van een toeschouwer dat Henk Angenent de wedstrijd gewonnen had. De wedstrijdschaatsers waren dus al binnen en ik had nog ruim 140 km voor de boeg. Bij de stempelpost in Stavoren (66 km), waar ik om 13.10 uur arriveerde, nam ik mijn volgende korte pauze. Hier viel mij op hoeveel schaatsers via een mobiel telefoontje (één van de nieuwe onderdelen in de uitrusting van een Elfstedenrijder) het thuisfront informeerden over hun vorderingen. Voor de minder moderne schaatsers was er een telefooncel op het ijs geplaatst. De pauze gebruikte ik om nog wat te eten en mijn gezicht goed in te smeren met vaseline. De volgende kilometers zouden we de ijskoude wind immers recht van voren krijgen. De harde wind was voor mij reden om voor het eerst beschutting te zoeken in groepjes. Na 11 km tegen de wind in zwoegen werd om 14.00 uur Hindeloopen bereikt. Hier was het weer genieten van de enthousiaste mensenmassa en het pittoreske plaatsje. Gelukkig was het ophaalbruggetje open gezet. Dit scheelde weer een keer diep door de knieën zakken. Ook het bruggeld (f 1,-) hoefde niet te worden betaald. Na Hindeloopen was het 9 km naar de zesde stad Workum. Hier steunde ik een plaatselijke vereniging door een beker thee te kopen (de prijs mocht ik zelf bepalen). Ik had echter niet de rust om de gloeiend hete thee af te laten koelen, en gaf een nog half gevulde beker aan een andere schaatser zodat ik mijn tocht richting Bolsward kon vervolgen. Onderweg naar Bolsward werden wij aangemoedigd vanuit auto's op de weg die parallel liep aan de Workumer Trekvaart. Om 15.20 uur bereikte ik Bolsward (99 km), waar Angelique al weer geruime tijd op mij stond te wachten. Zij vertelde dat Steve, Bonnie en Jan nog steeds ongeveer een uur voorsprong op mij hadden. Na even samen van de geweldige sfeer in de zevende stad te hebben genoten, gingen we ieder weer onze eigen weg: Angelique zou proberen met de auto Franeker te bereiken en ik zou hetzelfde via Harlingen op de schaats doen. De 17 km tussen Bolsward en Harlingen waren wat minder zwaar dan de voorgaande 33. Doordat de Witmarsumer Vaart wat slingerde, werd de wind op kop zo nu en dan afgewisseld met een stukje zijwind of zelfs wind van achteren. In Witmarsum moest ik kiezen tussen 20 meter onder een zeer lage brug door kruipen of 60 meter klunen. Toen mij verteld werd dat er een beetje water onder de brug stond, koos ik voor het klunen. Bij een nieuwbouwwijk van Harlingen werd het schaatsen extra moeilijk gemaakt door een laagje zand dat op het ijs gewaaid was. Om 16.35 uur kreeg ik mijn stempel in Harlingen. Ook hier was het weer supergezellig: terwijl een orkestje "het kleine café aan de haven" speelde (wat is walsmuziek toch heerlijk om een goed ritme te schaatsen) schaatste ik onder de overvolle bruggen door. Opvallend was dat het grootste deel van het publiek oranje mutsen droeg. Later hoorde ik dat deze mutsen door Unox uitgedeeld waren. In Harlingen begon het al te schemeren. Op weg naar Franeker zag ik aan de kant een man liggen. Er zat een schaatser bij die bezig was met reanimatie. Ik stopte niet omdat er voldoende mensen bij stonden en omdat in de verte mensen van de EHBO aangerend kwamen. Ik zou toch niet kunnen helpen. Bij een tunnel (onder de A31 door) moest weer gekluund worden. Als gevolg van de hoge kanten ontstond hier een flinke opstopping. Toen ik na ruim een kwartier uit de tunnel kwam was het pikdonker geworden. Twee politie-agenten verleenden assistentie bij het op het ijs stappen. Vanaf de hoge kant mocht ik hen bij de nek pakken, en tussen hen in hangend werd ik keurig op het ijs gezet. Ook bij andere kluunplaatsen werden de schaatsers overigens prima geholpen door het Friese volk. Als een kluunplaats een beetje steil was stond er een rijtje mensen klaar, zodat je je langs hun handen omhoog kon trekken. Ook wisten de Friezen perfect dat drinken zeer belangrijk is voor duursport. Op verschillende plaatsen langs het traject stonden mensen op eigen initiatief lauwwater of thee uit te delen. De gehele dag nam ik regelmatig een beker drinken aan. Ook controleerde ik regelmatig of ik geen last van bevriezingsverschijnselen had door achtereenvolgens met mijn tenen te wiebelen, mijn vingers te bewegen, mijn mond te bewegen, mijn neus op te halen en met mijn ogen te knippen (met mijn oren klapperen lukte niet want die zaten onder mijn bivakmuts). Om 17.50 uur bereikte ik de stempelpost in het feestende Franeker. Van dit feest heb ik echter niet echt genoten. Ik zocht tussen het publiek of ik Angelique ergens kon ontdekken. Toen ik haar niet zag, trok ik de conclusie dat het waarschijnlijk te druk was geweest om Franeker tijdig te bereiken, en besloot ik mijn tocht te vervolgen. In verband met de aanwezige TV-camera's was Franeker in het volle licht gezet. Toen ik Franeker verliet was de overgang naar het donkere platteland alsof ik in een groot zwart gat reed. Hiermee begon een ware spooktocht. Ik zag niet waar ik reed, waardoor ik over een afstand van amper 5 meter 3 keer in dezelfde scheur reed. Ik kwam een paar keer hard ten val. Ik zag een schaatser die tegen een brug gereden was. Ineens zag ik een schaats van een voorovervallende schaatser voor mijn gezicht omhoog komen. In een reflex zwaaide ik mijn handen voor mijn gezicht en week naar rechts uit. Door deze actie kon ik de schaats gelukkig net ontwijken. Gevallen schaatsers zag je pas op het allerlaatste moment liggen. Om te voorkomen dat deze schaatsers vingers zouden kwijt raken, riep ik steeds dat zij de handen van het ijs moesten halen. Schaatsers hebben immers een paar messen onder hun voeten. Soms stond er in het weiland een auto of tractor die met zijn koplampen het ijs een beetje verlichtte. Hierdoor kon je dan even de scheuren zien zodat je even wat zekerder kon schaatsen. Het was helemaal genieten toen een helikopter van de TV een paar minuten boven ons kwam vliegen en met een grote lamp het ijs zeer overzichtelijk maakte. Toen ik dacht dat ik na een flinke tijd zwoegen vlak bij Bartlehiem moest zijn, kwam ik bij de tweede Geheime Controle in de buurt van Oude Leije. Hier vertelde men dat het nog ongeveer 10 km naar Bartlehiem was, hetgeen betekende dat ik nog 46 zeer gevaarlijke kilometers moest afleggen. Nadat ik ongeveer een km voor Bartlehiem weer eens erg hard gevallen was, nam ik het weloverwogen besluit om vanuit Bartlehiem rechtstreeks naar de finish op de Bonkevaart in Leeuwarden te schaatsen en het stuk op en neer naar Dokkum over te slaan. Zonder ernstige blessures thuis komen vond ik belangrijker dan het kruisje. Het was even voor negen uur toen ik onder het bruggetje van Bartlehiem door reed. Ik twijfelde nog even of ik toch nog naar Dokkum zou rijden. Ik had er tenslotte nog genoeg tijd voor. Als me iets zou overkomen zou ik het mezelf echter nooit meer vergeven. Ik hakte de knoop door en vertelde tegen een EHBO'er dat ik rechtstreeks naar Leeuwarden zou schaatsen. Deze bezorgde EHBO'er liet mij pas gaan toen ik hem overtuigd had dat voorzorg de reden

van mijn beslissing was en dat ik zeker niet uitgeput was. Vanuit Bartlehiem moest nog ongeveer 4 km tegen de wind in geschaatst worden. Hier nam ik een groepje schaatsers dat wel naar Dokkum was geweest op sleeptouw. Bij Oudkerk was de laatste Geheime Controle. Omdat ik de stempelpost Dokkum toch al gemist had, heb ik mijn kaart hier niet meer af laten knippen. Van Oudkerk naar Leeuwarden ging vanzelf. Deze laatste 8 km waaide de wind namelijk recht in de rug. Reeds van ver waren de lampen op de Bonkevaart zichtbaar. Deze lampen schenen echter recht in de richting van waar de schaatsers kwamen. Verblind door deze lampen en de hoge snelheid als gevolg van de harde rugwind, reden sommige schaatsers het riet in. Tussen schaatsers die de volledige tocht hadden uitgereden, reed ik om 21.25 uur over de finish op de Bonkevaart. Terwijl andere schaatsers luid juichend finishten, gleed ik rustig met mijn armen naar beneden over de streep. Ik had immers "slechts" 176 van de 200 km gereden. Nadat ik mijn schaatsen had uitgedaan stond Angelique mij al op te wachten. Zij vertelde dat zij wel in Franeker was geweest. Toen ik voorbij kwam had ze keihard mijn naam staan schreeuwen (ook andere toeschouwers hadden haar daarbij geholpen), maar door de muziek van "de Sterrekiekers" had ik haar niet kunnen horen.

Vier weken na de tocht denk ik nog dagelijks met plezier terug aan dit grandioos festijn. Ik ben nog steeds blij dat ik mijn **TIE**Nstendentocht over 176 km in ongeveer 11 uren zonder blessures heb kunnen volbrengen. En ik hoop dat ik er een volgende keer weer bij mag zijn, zodat ik dan kan proberen om er een echte **ELF**stendentocht van te maken.

John Schepens, 1 februari 1997

P.S. Het eerder genoemde T-shirt zal ik alleen onder een trui dragen.

Stempelpost mini-elfstendentocht op
Brandven 10/11 januari 1997

John Schepens in Sloten

ELFSTEDENTOCHT VII

ELFSTEDENTOCHT IN SURINAME ????

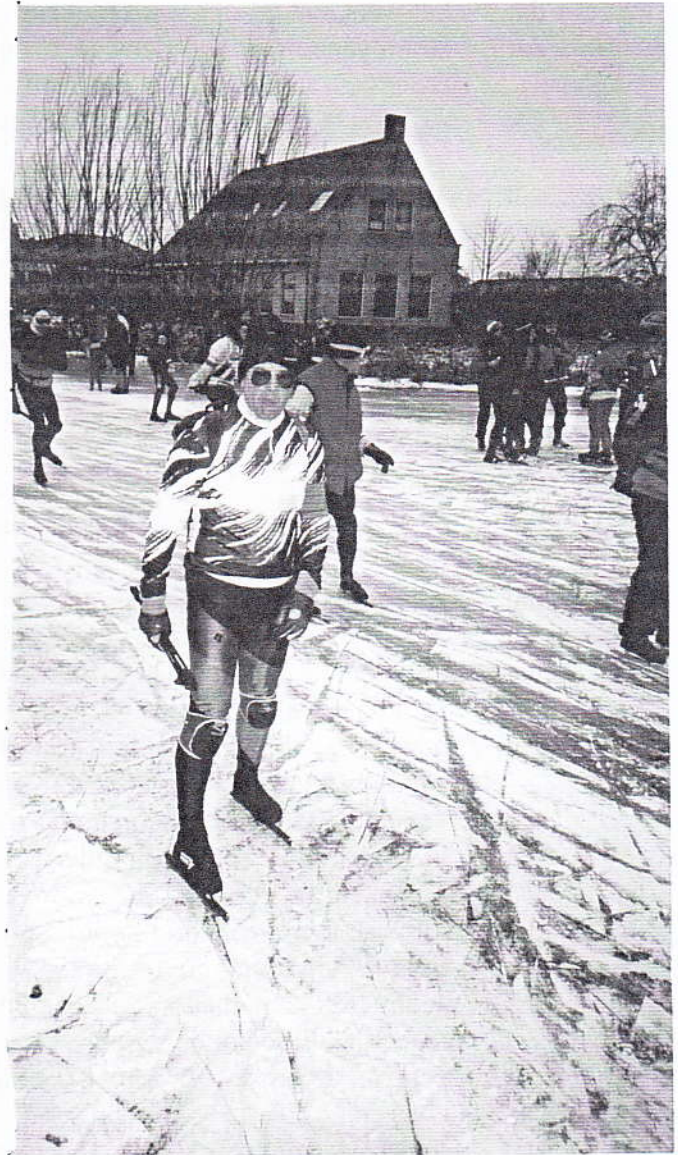
Deze keer geen rubriek van leden in de schijnwerper.

Het zal u niet verbazen, dat uw reporter "De Friesche Elfstedentocht" niet links kon laten liggen en volgende deze keer Steve Nieuwenhuis op zijn tocht door het Friese Land.

Hieronder een aantal van de opgedane impressies:

- * Vrijdagavond 3 januari, de avond voor de tocht, omstreeks 8 uur.
Tijdens het avondmaal bij ons gastgezin De Groot te Warga (even buiten Leeuwarden) vertoont "Omroep Fryslân" een aantal beelden vanuit Stavoren en schenkt daar volop aandacht aan een aantal juist passerende schaatsers: LEDEN VAN ONZE EIGEN "DE VENNEN".
- * Staande in de startkooi, vraagt uw reporter aan een suppoost, waar hij kan plassen. De suppoost wijst naar een afvoerput midden in de startkooi: Als ik verbaasd zeg: *Daar???* "Ja daar, daar doen het de koeien op andere dagen ook in" is zijn antwoord.
- * Het enthousiaste gastgezin is de hele vrijdagavond en zaterdag niet van de Friese Omroep af te slaan. Uw reporter verstaat inmiddels behoorlijk wat fries.
- * Een jongen van een jaar of tien, moederziel alleen met een stille boerderij op enkele honderden meters achter hem, in het ijzige weiland, zittend op een vissersstoeltje, de ridders aanmoedigend door het slaan op een trom tussen zijn beide knieën geklemd.
- * Plotseling in een luidschreeuwende, zingende en hossende massa je eigen naam te horen roepen. Angelique Schepens staat in Sloten, Bolsward en Franeker. Bedankt Angelique.
- * Komend van onder een bruggetje in Balk. Een aantal meiden trekken mijn aandacht. God straft onmiddellijk. Een enorme smak op het ijs valt mij ten deel. En die meiden maar lachen!
- * Uw reporter wordt onderuit gereden door een vallende lotgenoot. Een groot gapend gat in mijn schaatshoes. Mijn voeten zijn echter zo koud, dat ik niet kan voelen of ook mijn voet gewond is. Enige kilometers onzekerheid.
- * Twee agenten zijn mij behulpzaam op een Klûnplaats. Op het moment dat zij meer weer loslaten en ik verder glijd, een geweldige klap achter mij. Beide agenten liggen op het ijs.
- * De soms angstige stilte in de waaiers tegen de ijzige wind in op de vaarten door de polders tussen de stadjes. Niemand zegt iets. Een ieder is in zichzelf gekeerd en trotseert wind en kou op zijn eigen manier.
- * Ronkende tractoren verlichten het verlate, donkere parcours op de moeilijke punten.
- * Verblindende auto's, daar waar de weg pal naast een vaart loopt.

- * De desorientatie in de Hel van het Noorden met die vreselijke Blikvaart. De valpartijen om je heen, de onzichtbare scheuren, de donkerte. Waar ben ik aan begonnen? Vertwijfeling komt op.....
- * Bartlehiem, wat lig je ver weg! Wind, scheuren, donkerte, niemandsland, valpartijen, hoe ver nog, dorst.....
- * De feestende meute in de arena van Dokkum. Het lijkt wel de Olympische Arena in het oude Griekenland, waar Gerard Nijboer eens triomfeerde.
- * De 5 waaghalzen, die gedreven door de wind pardoes het riet inrijden en als door de catapult gelanceerd de wal van de Dokkumer EE opknallen. Gelukkig bleef het bij veel gekreun, gevloek en schaafwonden.
- * Het uitblijven van de echte vermoeidheid bij me. Ik ben verbaasd over mezelf als ik de Bonkervvaart oprijd. Redelijk fris, geen pijn in de voeten, geen spierpijn, ik snap er niets van....?
- * Het enthousiasme bij het thuisfront. Als je zelf niet overtuigd bent van je geleverde prestatie dan wordt deze je wel aangepreft door je omgeving. Alom bewondering en belangstelling.
- * Iedereen stelt als eerste de vraag: Hoe lang heb je er over gedaan? Het is toch een toertocht, gezelligheidsrit!?!? Hoewel !!!!

Steve Nieuwenhuis in het Friese
4 januari 1997.

En nu mijn mooiste herinnering

Op een klûnplaats bij Franeker staat midden op een loopplank, tegen een dijk op, een donker gekleurde vrouw rijders er over heen te zetten. Gekleed in een lange zwarte bontjas, bontmuts op en kaplaarzen aan, is zij een opvallende verschijning tussen al die bleekgezichten met ijsmuts op. Verbaasd vraag ik, wat zij als Surinaamse hier in deze ijzige kou in godsnaam zoekt. Zij antwoordt: Ervaring opdoen, wij zijn van plan in Suriname ook zo'n tocht te organiseren. Welk nummer heb jij, dat zal ik goed onthouden. Dan kun je een uitnodiging verwachten. Gespannen wacht ik op vervolg.....